

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 212/06-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júna 2006 predbežne prerokoval sťažnosť maloletej A. Š., zastúpenej zákonnou zástupkyňou Mgr. S. Š., obe bytom P., právne zastúpenej advokátkou JUDr. O. M., P., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Prešove v konaniach vedených pod sp. zn. 3 Co 72/03 a sp. zn. 1 CoE 83/05 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť maloletej A. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. mája 2006 doručená sťažnosť maloletej A. Š. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 3 Co 72/03 a sp. zn. 1 CoE

83/05. Sťažnosť bola doplnená podaniami právnej zástupkyne sťažovateľky z 22. mája 2006, z ktorých vyplýva, že sťažovateľka ďalej namieta i porušenie jej základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľka v podaniach okrem iného uviedla:

„Sťažovateľka, zastúpená zákonnou zástupkyňou - matkou podala v mesiaci novembri r. 2002 na Okresný súd v Prešove návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa právoplatného a vykonateľného rozhodnutia Okr. súdu v Prešove č. P 125/99-101 zo dňa 23. 5. 2002 pre výživné voči povinnému - otcovi maloletej sťažovateľky – M. Š., nar. ..., bytom S.

Uznesením Okresného súdu v Prešove č. 19 E 692/02 z 3. 12. 2002 bol na základe tohto môjho návrhu nariadený výkon rozhodnutia na uspokojenie pohľadávky 32 000.- Sk dlžného výživného za obdobie od 1. 7. 1999 do 30. 11. 2002 odpísaním pohľadávky z účtu povinného v peňažnom ústave. Proti tomuto uzneseniu súdu podal povinný odvolanie, a uznesením Okresného súdu v Prešove čís. 19 E 692/2002-45 zo dňa 23. 5. 2003 bol výkon rozhodnutia podľa §-u 268 ods. 1 písm. h) vyhlásený za neprípustný.

Proti tomuto rozhodnutiu súdu som v zákonnej lehote podala dňa 16. 6. 2003 odvolanie, ktorým som sa osobitne domáhala nariadenia výkonu rozhodnutia pre dlžné výživné, ktoré povinný súdom povolenými splátkami nesplatil, a za čas od 1. 6. 2002 do 30. 11. 2002 mu vznikol ďalší dlh na výživnom vo výške 6 000.- Sk, ktorý súd podľa všetkého pri tomto svojom rozhodovaní nezohľadnil.

Viacerými svojimi podaniami som sa domáhala jednak opravy tohto rozhodnutia a tiež pokračovania v tomto konaní, včítane podania sťažnosti na prietahy v konaní. O porušení môjho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 19 E 692/02 bolo rozhodnuté nálezom Ústavného súdu SR č. III. ÚS 267/05-26 zo dňa 7. 12. 2005. Na prietahy v konaní na Krajskom súde v Prešove však som sa svojou sťažnosťou z 12. 7. 2005 výslovne nestážovala, a týmto sa ani Ústavný súd nezaoberal.

V skutočnosti však došlo k prietahom v konaní aj na Krajskom súde v Prešove. Tento taktiež nekonal o mojom uvedenom odvolaní zo 16. 6. 2003 bez zbytočných prietahov.

Dňa 4. 5. 2004 som preto podala na Krajský súd v Prešove - jeho predsedovi sťažnosť pre prieťahy v konaní, na ktorú mi tento odpovedal listom z 8. 6. 2004 sp. zn. Spr. 10097/2004 so záverom, že vzhľadom na uplynutie dlhšieho času od nápadu veci a skutočnosť, že ide o vec starostlivosti súdu o maloleté detí vyžadujúcu si zvýšenú pozornosť, bol požiadaný zákonný sudca o čo najrýchlejšie vybavenie danej veci.

Až na základe tejto mojej sťažnosti Krajský súd v Prešove uznesením č. 3 Co 72/03-55 datovaným 7. 6. 2004 potvrdil uvedené napadnuté uznesenie Okresného súdu v Prešove (...).

Opakovane však zdôrazňujem, že uvedeným rozhodnutím súdu, som bola okrem iného ukrátené na výživnom prinajmenšom v sume 6.000,- Sk, a to v dôsledku nesprávneho vypočítania dlžného výživného súdom, ktoré vzniklo ako ďalší dlh na výživnom za čas od 1. 6. 2002 do 30. 11. 2002, t. j. od vydania rozhodnutia Okr. súdu v Prešove č. P 125/99-101 zo dňa 23. 5. 2002 do jeho doručenia a právoplatnosti a následne vyhlásením výkonu rozhodnutia za neprípustný.

O uvedenom výkone rozhodnutia bolo Okresným súdom v Prešove rozhodnuté uznesením č. 19 E/692/02 zo dňa 8. 11. 2005 až na základe mojej ústavnej sťažnosti, a to tak, že konanie o výkone rozhodnutia bolo zastavené. Proti tomuto uzneseniu Okresného súdu v Prešove – opäť podala odvolanie 5. 12. 2005 podaním zo 4. 12. 2005, o ktorom Krajský súd v Prešove - opäť rozhodol až 23. 2. 2006 potvrdením uznesenia Okr. súdu. (...)

Tým, že Krajský súd v Prešove nekonal v primeranej lehote, bola som (matka maloletej) dlhú dobu ponechaná v právnej neistote a mala som aj značné náklady v súvislosti so zabezpečovaním finančných prostriedkov na výživu dieťaťa a jeho zdravotnú starostlivosť, ako aj s urgenciami konania súdu, čo mi zobralo nemálo času a námahy pri náročnej starostlivosti o ťažko zdravotne postihnuté dieťa. (...)

Tým, že v uvedenej veci nebolo rozhodnuté s konečnou platnosťou, nemôžem využiť ani príp. ďalšie mimoriadne opravné prostriedky, ako je napr. dovolanie či podnet na podanie mimoriadneho dovolania (...).“

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

1. Ústavný súd SR vyslovuje, že nekonaním Krajského súdu v Prešove a nespravodlivým súdnym konaním a súdnym rozhodnutím v právnej veci - výkone

rozhodnutia pre dlžné výživné oprávnenej mal. A. Š., zastúpenej matkou Mgr. S. Š., P., došlo k porušeniu jej základného ústavného práva na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov, zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a k porušeniu jej ústavného práva na spravodlivé súdne konanie a spravodlivé súdne rozhodnutie zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

2. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie vo výške 30 000,- Sk, ktoré sa ukladá súdu vyplatit' k rukám matky sťažovateľky - Mgr. S. Š., bytom P. do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia a trovy právneho zastúpenia na Ústavnom súde SR vo výške 5 730,- Sk na účet jej právnej zástupkyne.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez účasti sťažovateľa v súlade s § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťuje, či návrh spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie.

Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2

zákonu o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 110/03).

1. Ústavný súd z časti sťažnosti zistil, že sťažovateľka namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a uznesením krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. pod sp. zn. 3 Co 72/03.

Ústavný súd pri preskúmaní opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľky na okresnom súde zistil, že konanie na krajskom súde vedené pod sp. zn. 3 Co 72/03 bolo skončené vydaním rozhodnutia krajského súdu zo 7. júna 2004, ktoré nadobudlo právoplatnosť 21. júna 2004.

Keďže sťažnosť sťažovateľky bola daná na poštovú prepravu 22. mája 2006 a ústavnému súde bola doručená až 24. mája 2006, nemal ústavný súd inú možnosť, než ju v tejto časti vo vzťahu k namietanému postupu a uzneseniu krajského súdu po predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej oneskorenosť.

2. Tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom a uznesením krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 CoE 83/05, ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť

porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, IV. ÚS 71/05).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedeného základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už okresný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd zistil, že rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 1 CoE 83/05 z 23. februára 2006, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu o zastavení konania sp. zn. 19 E 692/02, nadobudlo právoplatnosť 21. marca 2006, keď bolo doručené právnej zástupkyni sťažovateľky JUDr. O. M.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľov. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 96/02, IV. ÚS 61/03) sa ochrana základného práva vrátane práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie práva označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade krajským súdom) trvalo alebo ešte pretrváva.

Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nedochádza k porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie.

Tento skutkový stav bol so zreteľom na obsah sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia čl. 48 ods. 2 ústavy základom pre záver ústavného súdu, že sťažnosť sťažovateľky v tejto časti je zjavne neopodstatnená.

3. Tú časť sťažnosti sťažovateľky, v ktorej namieta porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 1 CoE 83/05 z 23. februára 2006, ústavný súd odmietol tiež z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Ústavný súd stabilne judikoval, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, III. ÚS 53/02).

Ústavný súd podobne ako v prípade iných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy všeobecnými súdmi teda skúmal, či predmetné rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 1 CoE 83/05 z 23. februára 2006, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu o zastavení konania sp. zn. 19 E 692/02, nebolo svojvoľné alebo arbitrárne a či nezakladá možnosť porušenia sťažovateľkou označených práv. Z postupu krajského súdu (i okresného súdu) je zrejmé, aké skutočnosti uznali všeobecné súdy za základ svojich rozhodnutí. Ústavný súd nezistil medzi dôvodmi a skutočnosťami, ktoré sťažovateľka uvádza v konaní pred ústavným súdom, žiadny taký dôvod alebo skutočnosť, ktoré by mohli spochybníť právne závery krajského súdu. Procesný postup krajského súdu sa nejaví podľa názoru ústavného súdu ako svojvoľný, neodôvodnený a zjavne neopodstatnený a taký, aby ústavný súd mohol považovať konanie krajského súdu za porušenie označeného článku ústavy.

Z tohto dôvodu sťažnosť v tejto časti ústavný súd odmietol už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2006

